

Odense

Odense havde oprindeligt ikke en havn. Og godstransport skete tidligere ad søvejen og måtte derfor transporteres med hestevogne fra de fynske kysthavne til Odense. Foto: Odense Stadsarkiv.

I slutningen af 1700-tallet foreslog den initiativrige og fremsynede stiftamtmand Friedrich Buchwald derfor, at man gravede en kanal fra Odense Fjord ind til Odense. Og efter et par hundrede kanalarbejders slid i otte år med skovle og trillebøre kunne det første skib sejle ind i Odenses nye havn den 7. oktober 1803. Kanalen er ca. 60 m bred og har flere vigepladser. Der er lodstvang i kanalen og i fjorden for lange og brede skibe.

Fotografiet nedenfor er fra 1900-1920 og viser Odense Kanal og Havn med Kanalvej og trækstien langs kanalen. Til venstre ses Munke Møllens bygninger og længere mod midten ligger Muus' silopakhus. I kanalen trækker en dampdrevet slæbebåd et sejlskib. Foto: Odense Stadsarkiv.

De tre fotografier og fotoet på næste side viser de mange sejl-skibe og damp-skibe, der lå langs Odense Kanals kajer i slutningen af 1800-tallet.

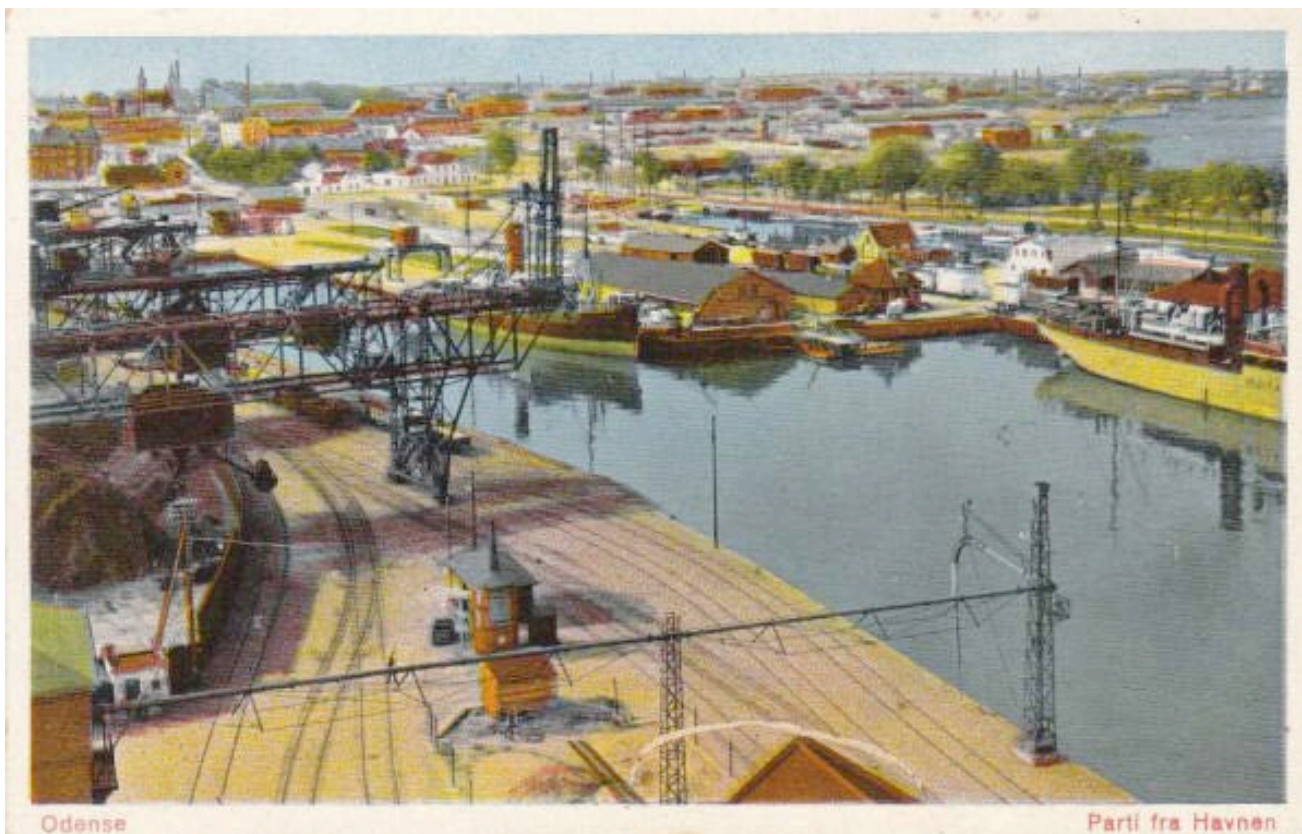
Fotografierne illustrerer den udvikling og aktivitet, som kanalen fik for byen. Fotos: Odense Stadsarkiv.

Odense Havn set fra Englands Kajen

ODENSE. Udsigt over Havnen.

Den 5 km lange kanal fra Odense til Odense Fjord havde tidligere et lille lodshus ved Stige, der ses til venstre. Foto: Odense Stadsarkiv.

Lodserne i Stige overtog lodsningen af skibene fra Gabet, som lodserne i Gabet stod for, og lodsede til og fra Odense Havn. Lodsrueten er 21 km.

Lodseriet ved kanalen i Stige blev nedlagt i 1980'erne som en følge af 1979-lodsloven. I dag er det DanPilot, som lodser i Odense Ford og på

Odense Kanal fra DanPilots lodsstation ved Gabet. Men lodseriet i Stige fungerede som lodseri for lodsningen fra Odense Fjord til Odense Havn i omkring 180 år. Odense var ikke en søfartsby som de fynske havnebyer. Men omkring 1870 var alligevel knap 80 sejlskibe hjemmehørende i Odense.

I dag sejler store skibe med en længde på op til 160 m ind til Odense Havn. Her ses et Mærsk skib.

I dag har DanPilot en lodsstation ved fjordens udløb, der hedder Lodsstation Odense.

*De 2 fotos viser, hvordan det foregik, når lodsene sejlede ud til en lodsning ved Stige samt en lods, der styrer et skib gennem Odense Kanal.
Fotos: Odense Stadsarkiv.*

Ovenfor ses en stabelafløbning på tværs på Odense Staalskibsværft i 1948, som blev foreviget af en flyvemaskine med propel. En nybygning kan bygges i den retning, det skal sejle ud eller skal vendes, mens det er let inden færdiggørelsen. Så forenden vendte ud mod havet ved stabelafløbningen, for der var ikke plads til at vende skibet i havnen. Foto: Lodsstation Odense

Skibsreder Arnold Peter Møller grundlagde oprindeligt værftet som Odense Staalskibsværft i Odense havn i 1918. Den sidste nybygning fra værftet i Odense blev LAURA MÆRSK, der blev bygget i 1966. Skibet var 212 meter langt og 29 meter bredt og havde en dødvægt på 46.350 tons. Altså en kæmpe i en kroget sejlrende med en bundbredde på bare 35 meter i kanalen fra Odense, og som via fjorden skulle sejle til fjordens udløb i Kattegat ved Gabet. Kanalen kan til dagligt ikke besejles af skibe over 160 meter. Men skibet blev alligevel lodset ud gennem kanalen af lodserne i Stige og Gabet.

Så allerede i 1956 besluttede A.P. Møller - Mærsk, at værftet i Odense måtte flyttes. Og i 1959 kunne Lindøværftet ved Munkebo indvies med 2 byggedokke med plads til at bygge skibe på 300 meter. En endnu større byggedok på 485 meter var klar i 1965. Og allerede i 1970'erne var de tankskibe, der blev bygget på Lindøværftet 350 meter lange og 52 meter brede og havde en dødvægt på 300.000 tons. Lindøværftet lukkede i 2009. Samme år blev Lindø Industripark grundlagt.

I 2017 fusionerede Odense Havn og Lindø Industripark A/S til Lindø Port of Odense A/S. I 2021 besluttede Lindø Port at sælge den sidste del af Odense Inderhavn, i alt syv områder, til én investor.

Skrevet af Danmarks Lodsmuseumsforening

Se også beskrivelserne af Gabet, Midskov og Stige

Lodsvæsenet fastsatte lodspenge for lokallodsninger i takstklasser efter den samlede lodsstrækning ind eller ud af havne, fjorde og i indre farvande. Da visse skibe lodsedes længere ud i Kattegat, Nordsøen eller Østersøen, skal disse lodsninger betales som distancelodsninger. Lodspenge efter distance betales ved lodsninger over 20 sømil i Nordsøen, Kattegat og Østersøen.

Taksterne nedenfor for lokaltakster er for året 1941.

Odense Fjord Lodseri.

Lokaltakster.

Lodsninger.	Skibe under 100 BRT.	Skibe mellem 100-150 BRT.	Skibe paa og over 150 BRT.	
			under 45 dm. Dyb.	over 45 dm. Dyb.
<i>Mellem Søen (Andv.) og</i>				
Gabet	1	1	2	3
Klintebjærg	3	4	5	6
Kanalens Udlob (Lumbly Strand)	4	4	6	7
<i>Mellem Gabet og:</i>				
Munkebo	1	2	3	4
Klintebjærg	2	3	4	5
Kanalens Udlob	3	4	5	6

Odense Kanal Lodseri.

<i>Mellem Kanalens Udlob og:</i>				
Odense	1	1	2	2
Stige	1	1	1	1
<i>Mellem:</i>				
Stige og Odense	1	1	2	2
Klintebjærg og Odense ..	1	2	3	3
Odense og Stalskibsværftet	1	1	1	1
Forhaling og Omsvøjning ..	1	1	1	1
<i>Fra Odense til:</i>				
Gabet	4 $\frac{1}{2}$	5	7 $\frac{1}{2}$	8
Søen (Andv.)	5	6	8	9
Kalundborg	12 + 1 $\frac{1}{2}$	12 + 2 $\frac{1}{2}$	12 + 4	12 + 4
Nyborg (Knudsh. el. Slips-havn)	12 + 3	12 + 4	12 + 5	12 + 5
Korsør (Nygrund)	12 + 3	12 + 4	12 + 5	12 + 5

Distancelodsninger regnes fra Havnen eller fra de Steder i Fjorden, hvor Lodsningen paabegyndes.

Landsætningspenge.

Sommer 6 Kr. Vinter 8 Kr.

Rejsepenge.

Odense Fjord (Gabet).

Fra Munkebo	Kr. 5,00
— Klintebjærg eller Odense	— 10,00
— Nyborg	— 14,00

Odense Kanal (Stige).

— Odense	— 2,00
— Klintebjærg	— 5,00
— Gabet eller Søen	— 10,00
— Aarhus	— 20,00
— Korsør	— 12,00
— Horsens	— 12,00

Odense Lodseri

Lodsninger

<i>Mellem søen og</i>	
Odense	12 + 1
Lindø	9
<i>Mellem Lindø og</i>	
Odense	10
<i>Mellem Fynsværket og</i>	
Bassin I, II eller III	6
Ankring på redøen	4
<i>Forhaling/ omsvøjning</i>	<i>4</i>

Distancelodsninger regnes fra det sted, hvor lokallodningen ophører.

Odense Lodseri var et af de lodserier, der skulle nedlægges efter ændringen af lodsloven i 1979. Til venstre ses Farvandsvæsenets takster for Odense Lodseri for 1979.